

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ

Кафедра мовної підготовки

МОВА І ПРАВО:
ЛІНГВІСТИЧНИЙ АСПЕКТ РОЗУМІННЯ,
ТЛУМАЧЕННЯ ТА ЗАСТОСУВАННЯ ПРАВА

Матеріали студентсько-курсантського круглого столу
(04 березня 2025 року)

Одеса
2025

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ
КАФЕДРА МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ

МОВА І ПРАВО:
ЛІНГВІСТИЧНИЙ АСПЕКТ РОЗУМІННЯ,
ТЛУМАЧЕННЯ ТА ЗАСТОСУВАННЯ ПРАВА

Матеріали студентсько-курсантського круглого столу
(04 березня 2025 року)

Одеса – 2025

УДК: 811.161.2:372.461

ОРГКОМІТЕТ КРУГЛОГО СТОЛУ

Голова:

Корнієнко М.В., т.в.о. першого проректора Одеського державного університету внутрішніх справ, д.ю.н., професор

Члени оргкомітету:

Домброван Н.В., начальник відділу організації наукової роботи, к.ю.н., доцент

Подлісецька О.О., доцент кафедри мовної підготовки, к.філол.н., доцент

Ситько О.М., завідувач кафедри мовної підготовки, к.філол.н., доцент

Тягнирядно Є.В., доцент кафедри мовної підготовки, к.пед.н., доцент

Шаповаленко Н.М., доцент кафедри мовної підготовки, к.філол.н., доцент

Мова і право: лінгвістичний аспект розуміння, тлумачення та застосування права: матеріали міжвузівського круглого столу (04 березня 2025 року)/ — Одеса: ОДУВС, 2025. — 166 с.

СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА ТЕНДЕНЦІЇ У ПРАВООХОРОННІЙ СИСТЕМІ

Постолова Карина

студентка 1-го курсу Інституту права та безпеки

Науковий керівник: **Шаповаленко Надія**

к.філол.н., доцент, доцент кафедри мовної підготовки
Одеський державний університет внутрішніх справ

Правоохоронна система є одним із ключових елементів державного управління, адже саме вона забезпечує верховенство права, підтримує громадський порядок та захищає права і свободи громадян. У сучасних умовах ця система зазнає суттєвих змін під впливом глобалізаційних процесів, технологічного прогресу та суспільно-політичних трансформацій. Виклики, з якими стикаються правоохоронні органи, потребують не лише адаптації їхніх методів роботи, а й удосконалення правової термінології та нормативної бази. Це робить питання аналізу сучасних тенденцій у правоохоронній сфері актуальним як для правознавців, так і для філологів, які досліджують мову права.

Технологічні зміни та їхній вплив на правоохоронну діяльність

Останні десятиліття ознаменувалися стрімким розвитком цифрових технологій, що докорінно змінило методи роботи правоохоронних органів. Впровадження штучного інтелекту, великих даних (Big Data), відеоспостереження з елементами розпізнавання облич і цифрової криміналістики дозволяє значно підвищити ефективність розслідувань і запобігання злочинам. Разом із цим виникають нові загрози, пов'язані із захистом персональних даних, кіберзлочинністю та необхідністю адаптації законодавства до цифрової реальності. Кіберзлочинність є одним із найскладніших викликів для сучасних правоохоронних органів. Хакерські атаки, фінансові махінації, нелегальна торгівля в даркнеті потребують від правоохоронних структур високого рівня цифрової грамотності. Це також впливає на мову права, адже з'являються нові терміни, які необхідно чітко визначати у правових актах. Такі поняття, як фішинг, кіберсквотинг, криптовалютне шахрайство, потребують однозначного тлумачення та уніфікації в правовій сфері.

Політичні та соціальні виклики

Політичні процеси безпосередньо впливають на функціонування правоохоронної системи. В умовах демократичних трансформацій особливої ваги набуває питання незалежності правоохоронних органів від політичного впливу. В багатьох країнах тривають реформи, спрямовані на підвищення прозорості діяльності поліції, прокуратури та судових органів, що також відображається в зміні юридичної термінології. Наприклад, в Україні після 2014 року терміни поліцейський омбудсмен, служба внутрішньої безпеки, антикорупційна прокуратура стали невід'ємною частиною правової системи.

Соціальна нестабільність, зокрема масові протести, міграційні кризи та зростання рівня насильства в суспільстві, вимагають від правоохоронних органів гнучкості в застосуванні превентивних заходів. Це зумовлює необхідність удосконалення правової термінології щодо прав людини, зокрема у сфері забезпечення свободи мирних зібрань, запобігання дискримінації та розслідування злочинів на ґрунті ненависті.

Міжнародна співпраця та уніфікація правових норм

Глобалізація та міжнародна співпраця в правоохоронній сфері є ще одним важливим фактором, що впливає на розвиток правової системи. Боротьба з транснаціональною злочинністю, тероризмом та незаконним обігом наркотиків вимагає уніфікації термінології та гармонізації законодавства різних країн. Європейський Союз, Інтерпол, ООН та інші міжнародні організації працюють над створенням єдиних стандартів у сфері правоохоронної діяльності. Наприклад, поняття *human trafficking* в українському законодавстві перекладається як торгівля людьми, тоді як у деяких міжнародних документах цей термін охоплює ширший спектр злочинів, пов'язаних з експлуатацією.

Реформа правоохоронної системи в Україні

В Україні правоохоронна система перебуває в стані реформування, що супроводжується як структурними змінами, так і оновленням правової термінології. З 2015 року триває реформа Національної поліції, створено нові антикорупційні органи – НАБУ та САП, впроваджуються принципи прозорості та підзвітності правоохоронних структур.

Одним із важливих аспектів цих змін є мовна модернізація законодавства, що вимагає оновлення юридичної термінології відповідно до міжнародних стандартів. Наприклад, запровадження

терміна процесуальний менеджмент у кримінальному процесі чи зміна термінології у сфері кримінального розшуку, де замість оперативно-розшукових заходів дедалі частіше вживається поняття розвідувальна діяльність.

Мовні виклики у правоохоронній сфері

Зміни у правоохоронній діяльності безпосередньо впливають на мову права, що є об'єктом дослідження філологів. Нові правові реалії вимагають адаптації термінології, точного перекладу міжнародних нормативних актів та уникнення двозначності в юридичних текстах.

Серед головних мовних викликів варто виділити проблему юридичної неоднозначності, що може призводити до різного тлумачення норм. Це особливо важливо для правозастосування, де від правильного розуміння термінів залежить правосуддя. Також актуальним є питання лаконічності правових норм, адже в англосаксонській правовій традиції використовуються більш лаконічні формулювання, тоді як у романо-германській системі (до якої належить Україна) тексти законів є більш деталізованими. Зростає роль правничої лінгвістики як науки, що досліджує правову комунікацію, термінологію та стилістику нормативно-правових актів. Це відкриває нові можливості для міждисциплінарних досліджень, у яких філологи та юристи спільно працюють над удосконаленням правової мови.

Сучасна правоохоронна система перебуває в стані постійної трансформації, спричиненої технологічним розвитком, політичними змінами та глобалізацією. Вона стикається з новими викликами, такими як кіберзлочинність, міжнародний тероризм, політичний вплив і соціальна нестабільність. Це вимагає оновлення правової термінології, уніфікації міжнародних стандартів і вдосконалення правозастосовної практики.

Література

1. Кочерга Л. Ю. Юридична термінологія: історія та сучасність. Київ: Наукова думка, 2020.
2. Савченко О. В. Правоохоронна діяльність у цифрову епоху. Харків: Право, 2022.
3. Бойко І. В. Сучасні тенденції у кримінальному процесі. Львів: ЛНУ, 2021.

Наукове видання

МОВА І ПРАВО:
ЛІНГВІСТИЧНИЙ АСПЕКТ РОЗУМІННЯ,
ТЛУМАЧЕННЯ ТА ЗАСТОСУВАННЯ ПРАВА

Матеріали студентсько-курсантського круглого столу
(04 березня 2025 року)

Статті друкуються в авторському варіанті.
Оргкомітет дозволив собі лише скорочення статей,
які суттєво перевищували пропоновані обсяги.

Підписано до друку 04.03.2025. Формат 60x84/16. Папір офсетний.
Гарнітура «TimesNewRoman». Друк цифровий.
Ум. друк .арк. 9.59. Обл.вид.арк 8.46.
Наклад 5 прим.
Видавництво ОДУВС
м. Одеса, вул. Успенська, 1
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3507 від 25.06.2009 р.